

1. Indledning

Tilsynet har i løbet af folketingsåret 2002-03 afholdt 11 møder og behandlet en række generelle og konkrete sager.

Tilsynet har holdt møde med bl.a. indenrigs- og sundhedsministeren, Landsforeningen af Patientrådgivere og Bistandsværger i Danmark (LPD) og Folketingets Ombudsmand. Tilsynet har besøgt 6 psykiatriske afdelinger og en institution for tvangsanbragte børn. Tilsynet har endvidere afholdt en høring om tvangsadoption og har haft lejlighed til at deltage i konferencer m.v.

De generelle og konkrete sager har sammen med besøgene, møderne og konferencerne givet anledning til, at tilsynet har rettet henvendelse og stillet spørgsmål til bl.a. indenrigs- og sundhedsministeren, socialministeren, justitsministeren og forskellige amtskommuner og kommuner.

Tilsynet har i forbindelse med sit 50-års-jubilæum udgivet et jubilæumsskrift: »§ 71-tilsynet i 50 år«. Desuden har tilsynet som tidligere år udarbejdet en folder om sin virksomhed i sidste Folketingssamling.

2. Konkrete sager

Tilsynet har i løbet af folketingsåret modtaget et stort antal henvendelser fra og om enkeltpersoner, der administrativt er berøvet deres frihed. En del af disse henvendelser vedrørte spørgsmål, som ligger uden for tilsynets kompetence, herunder spørgsmål om lovligheden af selve frihedsberøvelsen. Andre sager har tilsynet fundet det mest hensigtsmæssigt at henvise eller videre-sendende til de administrative klage- eller tilsynsmyndigheder på det pågældende retsområde. Tilbage er et antal sager vedrørende selve behandlingen under frihedsberøvelsen. Tilsynet har behandlet disse sager, som bl.a. har afgørende indflydelse på valget af de anmeldte og uanmeldte besøg på psykiatriske afdelinger.

3. Henvendelser og spørgsmål til ministre og andre

Tilsynet har i det forløbne år rettet henvendelse og stillet spørgsmål til bl.a. indenrigs- og sundhedsministeren, socialministeren, justitsministeren og forskellige amtskommuner og kommuner.

I det følgende omtales nogle af de sager, som henvendelserne og spørgsmålene har omhandlet.

3.1. *Politiets medvirken ved tvangsindlæggelser*

Tilsynet har stillet spørgsmål til justitsministeren vedrørende procedurerne ved politiets medvirken i forbindelse med gennemførelsen af tvangsindlæggelser på psykiatriske afdelinger.

Af ministerens svar fremgår bl.a., at politiet, inden tvangsindlæggelsen iværksættes, skal påse, at lovens betingelser for tvangsindlæggelse er opfyldt, herunder at en lægeerklæring indeholder de fornødne oplysninger som grundlag for tvangsindlæggelse.

Tvangsindlæggelsen skal gennemføres så skånsomt og diskret som muligt, således at der ikke forvoldes unødigt krænkelser eller ulempe, og de medvirkende polititjenestemænd skal så vidt muligt være civilklædte og så vidt muligt anvende et civil tjenestekøretøj.

Tvangsindlæggelser på »gule papirer« (be-handlingsindikation) sker almindeligvis efter forudgående aftale mellem politiet og den psykiatriske afdeling om tidspunktet for tvangsindlæggelsens iværksættelse. Proceduren i disse tilfælde er, at de medvirkende polititjenestemænd er civilklædte, eventuelt således, at de bærer civil jakke over politiets almindelige uniformskjorte. Såfremt indlæggelsen ikke sker ved ambulancetransport, vil politiet befordre patienten i et civil tjenestekøretøj.

Tvangsindlæggelser på »røde papirer« (farlig-hedsindikation) opstår ofte akut i forbindelse med, at politiet er tilkaldt til husspektakler, uorden, voldelige personer m.v. eller i forbindelse med politiets almindelige patruljering. I sådanne tilfælde vil det ofte ikke være muligt på forhånd at vide, at tvangsindlæggelse kan blive aktuel.

Endvidere fremgår det af ministerens besvarelse, at det vil være særdeles uhensigtsmæssigt og kræve uforholdsmæssig lang sagsbehandlingstid, hvis den uniformerede patrulje i disse tilfælde skal ombyttes med en civil patrulje, når tvangsindlæggelsen først er besluttet. Hertil kommer, at der ikke altid vil være civil personale til rådighed i disse situationer, og at de diskretionshensyn, der ligger bag anvendelsen af civil politi i øvrigt, i sagens natur ikke på samme måde vil kunne varetages, hvor uniformeret politi allerede har været på stedet.